

לפרשת ניצבים

באיזו מצווה מדובר?

רוני לקס

פרשתנו פותחת בברית בין עמ"י לקב"ה לגבי המחויבות ההדדית ביניהם. לאחר הברית מובאת מצות התשובה. מיד לאחר מכן מובאת הפרשיה הבאה:

"**כִּי הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה הַיּוֹם לֹא נִפְלְאת הוּא מִמֶּךָ וְלֹא רָחֵק הוּא:**

לֹא בְּשָׂמַיִם הוּא לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה לִּנְיָ הַשָּׁמַיִם וְיִקְחֶה לִּנְיָ וְיִשְׁמַעְנֵנוּ אֶתְּהָ וְנַעֲשֶׂנָה: וְלֹא מֵעֵבֶר לַיָּם הוּא לֵאמֹר מִי יַעֲבֹר לִנְיָ אֶל עֵבֶר הַיָּם וְיִקְחֶה לִּנְיָ וְיִשְׁמַעְנֵנוּ אֶתְּהָ וְנַעֲשֶׂנָה: כִּי קָרֹב אֵלֶיךָ הַדָּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבְלִבְּךָ לַעֲשׂוֹתוֹ" (דברים ל"א-יד).

בתורה לא כתוב במפורש על איזו מצווה מדובר.

הרמב"ן בתחילת פירושו על הפסוק מפרש שמדובר כאן על **כל התורה** (וכן מובא במקורות נוספים). כלומר, ה' רוצה לומר לנו שהתורה אינה רחוקה מאיתנו, אלא דבר הקרוב לכל אחד.

בהמשך הרמב"ן מדייק שכשמדובר על כל התורה כתוב 'כל המצווה' כמו- "כל המצווה אשר אנכי מצוך היום תשמרון לעשות" (דברים ח,א), ואילו כשכתוב אצלנו 'המצווה הזאת' לא מדובר על כל התורה, אלא מדובר על מצווה מסוימת והיא **מצות התשובה**. כלומר התשובה אינה רחוקה מאיתנו אלא 'קרוב אליך מאד לעשותו בכל עת ובכל מקום'. גם המשך הפסוק מוסבר לפי הרמב"ן- "בפיך ובלבבך לעשותו" מדובר על וידוי על החטאים ותשובה שלמה בלב לשוב אל ה'.

כדי לבדוק על פי פשט הפסוקים על איזה מצווה מדובר, עלינו לבדוק את נושא הפסוקים הקודמים. ואכן בפסוקים הקודמים מופיעה מצוות התשובה:

"וְשָׁבַת עַד-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעַתְּ בְּקוֹלִי כָּל אֲשֶׁר-אֲנִי מִצְוֶה הַיּוֹם אֶתְּהָ וּבְנִיךָ בְּכָל-לְבָבְךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ:" (פסוק ב)

אמנם בתוך מצוות התשובה, מופיעים גם איזכורים של שמירת כלל המצוות, וכן בפסוק האחרון שלפני הפסוקים שלנו מופיעים שני העניינים יחד:

"כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁמֵּר מִצְוֹתַי וּחְקֹתַי הַפְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּאת כִּי תֵּשֵׁב אֶל-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לְבָבְךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ" (פסוק י')

כלומר, שני ההסברים למילים 'המצווה הזאת' מעוגנים בפסוק הקודם, מצד אחד, מדובר על שמירת המצוות הכתובות בתורה, ומצד שני מדובר על התשובה.

ניתן לומר, **ששני הפירושים האלה קשורים אחד לשני**. אי אפשר להסתכל על תשובה כמצווה שעומדת בפני עצמה. כל עניינה של התשובה הוא להשיב את האדם אל בוראו, וממילא להחזיר אותו לעשות את הציווי האלוקי, לקיים את כל מצוות התורה, זה הביטוי המעשי של התשובה. וכמו שניתן לראות בפסוקים שמדברים על מצוות התשובה (דברים ל, א-י) שמופיע בהם מספר פעמים הנושא של שמירת מצוות התורה:

"וְשָׁבַת עַד-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעַתְּ בְּקוֹלִי"

"וְאֶתְּהָ תֵּשֵׁב וְשָׁמַעַתְּ בְּקוֹל יְהוָה וְעָשִׂיתָ אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה הַיּוֹם:"

"כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁמֵּר מִצְוֹתַי וּחְקֹתַי הַפְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּאת"

ודאי שתפקיד **מצות התשובה** היא חזרת הקשר של האדם אל הקב"ה, אך אנו למדים כאן, שהקשר הזה לא יכול להשאר בצורה שמימית ורוחנית, אלא חייב לבוא לידי ביטוי בחזרה לשמירה מלאה על כל מצוות ה'.

שנזכה לחזור בתשובה שלמה, להתחבר בקישור עמוק אל ה', ולזכות להביא את הקשר הזה גם לקיום מלא של מצוות התורה!